

08.05.2025

9-Б кл.

Історія України

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Вплив процесів модернізації на суспільне життя українців. Освіта. Наука. Література. Мистецтво.

Мета: охарактеризувати розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва на поч. 20 ст., розвивати вміння та навички роботи з історичними документами, аналізувати та систематизувати матеріал, вміти виділяти головне й другорядне, зіставляти інформацію з різних історичних джерел, робити висновки, узагальнення, порівняння, вміння вести дискусію, висловлювати свою точку зору, виховувати повагу до історичного минулого Батьківщини.

Актуалізація опорних знань

Дайте відповідь на три «чому?».

1. Чому рівень письменності в Україні був нижчим, ніж у Європі?
2. Чому після революційних подій 1905-1907 рр. ситуація з використанням української мови у сфері освіти погіршилася?
3. Чому царський уряд забороняв використання української мови в освіті?

Вивчення нового матеріалу



Західноукраїнські землі

- На початок 20 ст. майже 63 % населення Галичини, понад 70 % Закарпаття (а в гірських районах - навіть 90 %) були неписьменними.
- Третина галицьких сіл не мала початкових шкіл.
- У Галичині діяло 49 державних середніх навчальних закладів (гімназій і реальних училищ).
- З них у Східній Галичині було 25 шкіл із польською мовою навчання 4 - українською (гімназії у Львові, Перемишлі, Тернополі, Коломиї; у 1905 р. засновано п'яту українську гімназію в Станіславі), 2 - німецькою. Відкривалися приватні українські гімназії.



Наддніпрянина

В українських землях у складі Росії на 1915 р. поза школою лишалося понад 70 % дітей шкільного віку.

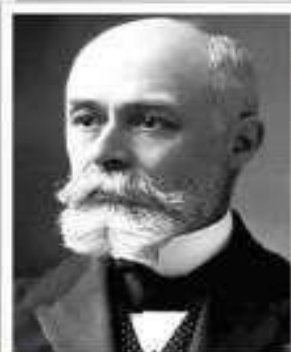
У 1914-1915 рр. тут налічувалося 452 середні школи, у яких навчалося 140 тис. учнів, і 19 вищих навчальних закладів із 26,7 тис. студентів.





Данило Заболотний

відкрив шляхи поширення чуми й запропонував ефективні методи боротьби з нею



Іван Пулюй

був першим деканом першого в Європі електротехнічного факультету (Німецька вища технічна школа в Празі).

Природознавство



Ілля Мечников

пропрацював в Інституті Луї Пастера в Парижі; очолював кафедру зоології та порівняльної анатомії в Новоросійському університеті; завідував організованою ним 1886 р. першою в Російській імперії Одеською бактеріологічною станцією.

Михайло Грушевський



автор багатотомної фундаментальної «Історії України-Руси», обґрунтував ідею тягlosti української історії від часів Київської Русі до сучасності



Олександра Єфименко

Автор російськомовної «Історії українського народу» Перша жінка в Україні та Росії, якій присуджено ступінь почесного доктора історичних наук (1910).



Дмитро Багалій

дослідження історії Слобідської України

Історична наука



В'ячеслав Липинський

розробив концепцію провідної ролі еліти в державному будівництві й суспільному житті.



Дмитро Яворницький

книжки «Історія запорозьких козаків», визнаної класичною працею з історії українського козацтва



Федір Вовк

дослідження походження українців: «українці за антропологічними ознаками близькі до південних слов'ян»

У 1908 р. в Одесі виник перший у Росії аероклуб, члени якого М. Єфімов та С. Уточкін демонстрували польоти на аеропланах.

Літакобудування



У Києві 1910 р. Олександр Кудашев пролетів кілька десятків метрів на літаку власної конструкції К-1 — першому вітчизняному літаку з бензиновим двигуном.



У 1913 р. Ігор Сікорський створив найбільший на той час у світі літак «Ілля Муромець», переліт на якому за маршрутом «Петербург-Київ-Петербург» став справжньою сенсацією.

Літак «Ілля Муромець», Ігор Сікорський за штурвалом літака «Ілля Муромець»

Мовознавство

1907-1909 рр.



Борис Грінченко

Впорядкування чотиритомного «Словника української мови»



Агатангел Кримський

Редакція двотомної «Української граматики»



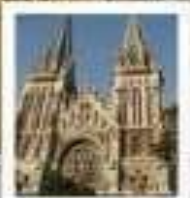
Українські міста зазнавали істотного європейського впливу
У містах з'являються цілі квартали, забудовані

- багатопверховими житловими будинками (так званими прибутковими будинками);
- спорудами громадського або культурного призначення - театрами, бібліотеками, лікарнями тощо;
- вулиці починають освітлювати електричними ліхтарями;
- з'являється громадський транспорт (трамвай, фунікулер; автомобілі; телефонний зв'язок; водогін; парки та бульвари)



У будівництві активно застосовують нові технології та винаходи: метод зварювання металевих конструкцій, нові матеріали - бетон і залізобетон.

Так, архітектор Владислав Городецький у Києві спорудив житловий будинок, де навіть оздобу були виготовлені з бетону.



Європейські новинки потрапляли до Києва чи Одеси одночасно зі Львовом або Петербургом.

Крамниці пропонували мешканцям міст одяг і парфуми з Парижа, вина з Італії, швейні машини з Німеччини, годинники зі Швейцарії...



4. Становище жінок

- Індустріальна модернізація позначилася на суспільному становищі жінок.
- З Європи до України докотилися хвилі емансипації та фемінізму.



Олена Пчілка
(Ольга Косач-
Пратиманова)



Христина Алчевська



Ольга Кобилінська



Леся Українка
(Лариса Косач)



Наталія Кобринська



Марія Вілінська
(Марко Вовчок)

Домашнє завдання:

- Прочитати § 45-46.
- Записати основні досягнення в науці, літературі поч. XX століття.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу
nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!